

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та
менеджменту Кафедра філософії та культурології

06-07-194М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення педагогічної практики для здобувачів
вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Креативна та цифрова культура»
спеціальності 034 «Культурологія»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 4
від 27 грудня 2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Наконечна О. П. – Рівне : НУВГП, 2022. – 21 с.

Укладач: Наконечна О. П., докт. філос. наук, професор кафедри філософії та культурології..

Відповідальний за випуск: Наконечна О. П., докт. філос. наук, професор, завідувачка кафедри філософії та культурології.

Керівник групи забезпечення
докт. філос. наук, професор

Залужна А. Є.

© О. П. Наконечна, 2022

© НУВГП, 2022

Зміст

	стор.
1. Загальні положення	4
2. Мета, цілі і завдання проходження педагогічної практики.....	6
3. Порядок проведення практики.....	8
4. Методичні поради до проведення занять	10
5. Критерії оцінювання	11
6. Схема нарахування балів	12
7. Рекомендована література	12
8. Додатки	13

1. Загальні положення

Педагогічна практика є обов'язковим компонентом здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Креативна та цифрова культура» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія».

При розробці методичних вказівок до планування та організацію педагогічної практики використані наступні нормативні документи:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004);
- Положення про проведення практики студентів ВНЗ України, Наказ МОН України від 08.04.1993 р. № 93;
- Концепція практичної підготовки студентів НУВГП (<http://ep3.nuwm.edu.ua/5617/>).
- Положення про організацію проведення практик для здобувачів вищої освіти НУВГП (2018). URL: [view-source:http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/nmv/sector-pnp/dokumenty](http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/nmv/sector-pnp/dokumenty)

Проходження педагогічної практики студентами освітньо-професійної програми «Креативна та цифрова культура» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних **компетентностей**:

Загальних:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК4. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо

поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахових:

ФК2. Здатність науково-критично осмислювати традиційні та новітні культурологічні концепції всіх сфер буття людства на межі предметних галузей.

ФК4. Здатність класифікувати види та типи міжкультурної комунікації; аналізувати медійні та комп'ютерні технології, котрі в ній застосовуються.

ФК5. Здатність надавати аналітичну оцінку інформаційного простору, використовувати SMM технології та знання з інформаційної безпеки для запобігання деструктивних впливів на свідомість і психіку людей.

ФК11. Здатність здійснювати інновації у царині методології та методики дослідження проблем сучасної культурології

ФК17. Вміти визначати специфіку онтологічного, гносеологічного та аксіологічного аспектів культурології.

ФК18. Демонструвати знання в області тенденцій культурного життя, ведення переговорів, державних відносин в Україні та світі, знати базові основи здійснення культурологічної експертизи.

ФК19. Вміти визначати та розробляти стратегічні пріоритети в галузі інформаційної безпеки України.

Проходження педагогічної практики сприятиме оволодінню наступними програмними **результатами навчання:**

РН1. Розуміти розвиток і становлення світової культурологічної думки у різних структурних напрямках культури. Уміти аналізувати світові культурні процеси та проектувати їх на вирішення міжкультурних відносин в Україні.

РН2. Розуміти впливи різних течій на становлення науки про культуру, процес вивчення культурології у провідних європейських країнах, значення культурології у розвитку загальнолюдського універсального соціокультурного досвіду.

РН3. Класифікувати положення провідних культурологів у

поглядах на головні соціокультурні течії .

РН4. Пояснити особливості зростання популярності інформаційних технологій та її значення для розв'язання проблем сучасної України.

РН6. Здійснювати прогнози розвитку новітніх соціокультурних рухів в контексті культурних процесів у світі.

РН9. Аналізувати, прогнозувати тенденції й перспективи розвитку культури та культурних організацій з позицій журналістської етики та професійних стандартів; виступати в пресі, на радіо і ТБ із проблем збереження культурної спадщини, актуальної моральної та соціальної проблематики сучасності.

РН10. Визначати інформаційні властивості повідомлення ЗМІ, що стосуються культури, міжнародних відносин та міжкультурних організацій.

РН11. Проводити кількісний та якісний інформаційний аналіз проблематики досліджуваних ЗМІ.

РН16. Аргументовано переконувати колег у правильності пропонованого рішення щодо висновків стосовно певної культурологічної теми, донести до інших, в тому числі і до читачів, свою позицію.

РН18. Формувати стратегії пошуку діалогу між представниками міжкультурних організацій задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві, застосовуючи знання з іноземних мов.

РН20. Виявляти потреби суспільства, певної групи осіб та окремої особистості, розкриваючи їх причини, й застосовувати їх для організації культурних заходів.

РН21. Об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен міжкультурних комунікацій.

2. Мета, цілі і завдання проходження педагогічної практики

Метою проведення педагогічної практики є забезпечення

закріплення суттєвих теоретичних знань через поглиблення практичної підготовки до набуття досвіду педагогічної діяльності. Проходження педагогічної практики сприятиме досягненню таких цілей:

- Ознайомлення студентів з передовим педагогічним досвідом, основними формами, принципами і методами викладання культурологічних і філософських дисциплін та його практичним опануванням безпосередньо в ході навчального процесу.
- Набуття професійних якостей майбутнього викладача, які відповідають вимогам сучасного суспільства, а також формування особистих людських якостей фахівців.
- Виховання у студентів творчого, дослідницького підходу до педагогічної й виховної діяльності.
- Формування потреб у самоосвіті, самовихованні та підвищенні своєї кваліфікації.

Зміст педагогічної практики складається з організаційної, навчально-методичної й виховної роботи.

Організаційна робота полягає у плануванні та вчасному виконанні завдань практики та оформленні матеріалів педагогічної практики (індивідуального плану, щоденника, протоколів, рецензій, звіту).

Виховна робота полягає у плануванні та організації виховного заходу (зустрічі, бесіди, профорієнтації, івент-події тощо) та оформлення звіту про проведений захід.

Навчально-методична робота становить суть педагогічної практики. Вона включає:

- вивчення системи навчальної роботи кафедри (планування та організацію навчальних занять);
- ознайомлення з методикою організації та контролю роботи студентів у навчальному процесі;
- опанування засобів і методів організації та контролю самостійної роботи студентів;

- оволодіння методикою підготовки до навчальних занять і методикою викладання навчального матеріалу шляхом відвідування лекцій викладачів, самостійного проведення навчальних занять;
- ознайомлення із змістом ОПП «Креативна і цифрова культура».

3. Порядок проведення практики

Проходження студентами педагогічної практики визначається навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю 034 «Культурологія» освітньо-професійної програми «Креативна та цифрова культура» денної та заочної форм навчання й графіком освітнього процесу.

На початку практики проводиться установче заняття, на якому студенти ознайомлюються з метою, завданнями, структурою завдань, формою проходження педагогічної практики, документами, які потрібно буде оформляти, вимогами до оцінювання різних видів роботи.

Кожен студент-практикант планує всі види робіт, терміни виконання і вносить їх в індивідуальний план роботи (додаток 1). На основі індивідуального плану студент оформлює звіт про проведену роботу.

Навчальна робота студента-практиканта умовно поділяється на два основні види: **пасивна** та **активна** практика.

Пасивна практика: відвідування лекцій, семінарських занять (не менше 2) викладачів кафедри; відвідування лекцій і семінарських занять (не менше 2), які проводять студенти-практиканти, а також участь в їх обговоренні й рецензуванні. У період пасивної педагогічної практики студенти під керівництвом викладача-методиста знайомляться з організацією навчально-виховного процесу, особливостями методичної роботи. Водночас практиканти отримують конкретні завдання щодо **підготовки лекцій з відповідних дисциплін (текст 1 лекції)** і методичних рекомендацій для проведення **семінарського заняття**.

Активна практика: самостійне проведення студентами-практикантами лекції (1) чи семінарського заняття (1) з культурологічних і філософських дисциплін. Під час активної практики відбувається повне залучення студентів до навчального процесу, а саме: вони проводять лекції, семінарські заняття, за завданнями керівників-методистів ведуть навчально-методичну роботу.

Тексти лекцій та методичні розробки семінарських занять подаються на перевірку керівникові практики (чи викладачу-методисту згідно вибраних дисциплін), тільки після цього студент допускається до проведення лекції чи семінарського заняття. На залікових лекції та семінарському занятті присутні керівник практики, викладачі-методисти кафедри і студенти-практиканти (підготовка 2 рецензій на колеґ студентів-практикантів) (додаток 3).

По закінченні лекції, семінарського заняття відбувається їх обговорення, в якому беруть участь всі присутні. Під час обговорення висловлюються зауваження теоретичного й методичного характеру, відзначаються позитивні й негативні аспекти занять, звертається увага на методику використання наочних та інших засобів активізації навчального процесу. Хід обговорення фіксується у **протоколі**, який додається до матеріалів практики (додаток 2).

Для студентів обов'язковим є ведення **щоденника** студента-практиканта, в якому фіксується зміст і всі види робіт, які виконував студент протягом її проходження, включаючи дані не лише про проведення та відвідування лекцій, а й про підготовку до них, підготовку і проведення виховних заходів (додаток 4). Щоденник підписується студентом і керівником практики.

За підсумками практики і на основі виконання індивідуального плану студент складає **звіт** за наведеною формою (додаток 5). У звіті, окрім конкретизації виконання запланованої роботи, важливо проаналізувати хід практики і надати пропозиції щодо її удосконалення та удосконалення

ОПП. Також студент-практикант повинен якісно і вчасно підготувати і здати керівнику практики всю документацію:

Індивідуальний план-графік;

Щоденник;

Текст лекції і методичну розробка семінарського заняття;

Документальне підтвердження проведеного виховного заходу (фото, відео, інформація в соцмережах тощо)

Протокол обговорення проведеного заняття;

2 рецензії на заняття колег-практикантів;

Звіт.

По закінченні студентом проходження практики керівник практики перевіряє подану документацію, затверджує (попередньо) звіт і виставляє загальну оцінку. Кафедра обговорює звіти кожного практиканта і, за наявності необхідних результатів, затверджує їх та кількість набраних балів за всі види роботи.

4. Методичні поради до проведення занять.

Для проведення занять необхідно підготувати методичне їх забезпечення – це конспекти лекцій і методичні розробки семінарських занять. Висуваються наступні вимоги до підготовки конспектів для проведення занять:

Текст лекції обсягом 20-25 сторінок машинопису повинний мати зазначену тему, визначення мети (обов'язково інформативної та виховної), задач та типу заняття (методу проведення – тематичне заняття, проблемне, проблемне-пошукове, дослідницьке, інтерактивне тощо). Заняття повинно мати хронологію плану (тривалість часу на розкриття того чи іншого пункту плану), а також вказувати застосовані наочність (наприклад, ілюстрації, схеми) та технічні засоби навчання. В документі потрібно вказати рекомендовану літературу з теми, домашнє завдання для самостійної роботи, а також викласти повний зміст питань.

Розробка до семінарського заняття (до 5 стр.) включає тему, план, тип заняття, хронологію розкриття питань, проблемні питання, рекомендовану літературу, технічні засоби навчання, завдання для самостійної роботи.

Оформлення конспекту:

Тема і план заняття:

Мета: інформаційна, виховна:

Методи проведення:

Хронологія заняття:

Наочність:

Технічне забезпечення заняття:

Виклад змісту теми:

Висновки, підсумки заняття:

Рекомендована література:

Завдання для самостійної роботи:

5. Критерії оцінювання

Оцінювання включає в себе всі види робіт. Враховується вчасність і якість виконання організаційної, навчально-методичної та виховної роботи, а також творчий підхід до роботи, подані пропозиції до покращення педагогічної практики. Студент повинен вчасно заповнити всі документи, що підтверджують виконання всіх запланованих видів робіт і презентувати звіт на засіданні кафедри філософії та культурології.

Якщо студент-практикант не приступив до виконання педагогічної практики, або не виконав завдання практики чи отримав негативні відгуки про свою роботу та отримав оцінку «незадовільно», він повинен пройти практику без відриву від навчання. Оцінка «незадовільно» вважається академічною заборгованістю.

6. Схема нарахування балів.

Навчально-методична робота				Організаційна робота	Виховна робота	Звіт з практики	Залік
пасивна		активна					
лекція	семінар	Лекція або семінар	Рецензія				
10	10	15	10	15	15	25	
20		25		15	15	25	100

7. Рекомендована література

1. Ващенко Г. Г. Загальні методи навчання : навч. посібник. Дрогобич : Коло, 2003.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004).
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. Київ : Знання, 2005.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2005.
5. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ століття. Київ : Знання, 2006.
6. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології : навч. посібник. Київ, 1996.
7. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Каравела, 2007.
8. Титар О. В. Культурологія: комплекс навчально-методичних матеріалів (навчальне видання для студентів природничих і філософського факультету). Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. 128 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. К. : Академвидав, 2006.

8. Додатки

Додаток 1

Індивідуальний план-графік
педагогічної практики студента(ки)
3 курсу денної (заочної) форми навчання спеціальності
«Культурологія»
Національного університету водного господарства та
природокористування
кафедри філософії та культурології

з _____ 202 по _____ 202

Керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

№ п/п	Захід	Вид роботи	Місце проведення (інститут, група)	Дата	Відмітка про виконання
1.	Організаційні збори	Обговорення форм організації практики, ознайомлення з методичними рекомендаціям и щодо проведення практики			

2.	Організаційні збори				
3.	Методична робота				
4.	Виховна робота				
5.	Навчально-методична робота				
6.	Засідання кафедри філософії				

Студент\ка
 Керівник педагогічної практики

Додаток 2

ПРОТОКОЛ

обговорення лекції (семінарського заняття) студента (ки)-
 практиканта(ки)

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ курсу спеціальності «Культурологія» ННІЕМ
 Національного університету водного господарства та
 природокористування, проведеної (ного)
 в _____ групі (курс), дата

1. Власний аналіз студента-практиканта своєї лекції чи семінарського заняття.

2. Виступи студентів-практикантів, які відвідували заняття.

3. Аналіз проведення заняття керівником-методистом.

4. Пояснення студента-практиканта з приводу зроблених зауважень.

5. Оцінка керівником-методистом проведеного заняття.

Підпис практиканта _____

Підпис керівника-методиста _____

Додаток 3

РЕЦЕНЗІЯ НА ЛЕКЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

Прізвище, ім'я, по батькові студента-практиканта

Навчальна дисципліна

Тема

Дата _____ Групи _____ Курс _____

Спеціальність _____ Кафедра _____

	Так	Ні	Примітка
Організаційна складова лекції (так/ні)			
Наявність плану (які питання були розглянуті)			
Дотримання регламенту, темп подачі матеріалу			
Використання унаочнення, сучасних технічних засобів навчання (вказати)			
Методична складова			
Науковість (використання останніх досягнень в галузі науки тощо)			
Внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки			
Зв'язок матеріалу з майбутньою професійною діяльністю			
Контакт з аудиторією			
Застосування активних методів навчання (вказати, яких саме)			
Завдання щодо самостійного опрацювання			

Загальна оцінка

Досягнення мети і завдань заняття

Позитивні сторони _____

Зауваження, недоліки _____

Висновки

Оцінка

Пропозиції

Студент-практикант, який відвідав заняття
_____ (ініціали, прізвище)

Підпис

РЕЦЕНЗІЯ НА СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

Прізвище, ім'я, по батькові студента-
практиканта _____

Навчальна дисципліна _____

Тема _____

Дата _____ Група _____ Курс _____
Спеціальність _____

	Так	Ні	Примітка
Організаційна складова (так/ні)			
Наявність плану			
Дотримання регламенту			
Облік відвідування студентів			
Використання сучасних технологій (вказати)			
Перевірка, знань, умінь та навичок студентів (опитування, тести, вирішення задач, інше)			
Методична складова			
Внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки			
Зв'язок матеріалу з майбутньою професійною діяльністю			
Форми роботи зі студентами (фронтальна/групова/індивідуальна робота)			
Застосування активних методів навчання (вказати, яких саме)			
Завдання щодо самостійного опрацювання			

Методика організації роботи студентів та її ефективність			
--	--	--	--

Загальна оцінка

Досягнення мети і завдань заняття

Позитивні сторони: _____

Зауваження, недоліки

Пропозиції

Студент-практикант, який
відвідав заняття _____

_____ Підпис

Додаток 4

Щоденник

студента (ки)-практиканта (ки) _____ курсу денної (заочної) форми навчання

спеціальності «Культурологія» ОПП «Креативна та цифрова культура»
ННІЕМ

Національного університету водного господарства
та природокористування,
кафедри філософії та культурології

(прізвище, ім'я, по батькові)

Період практики _____
Місце практики _____

Керівник практики _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Вид роботи	Примітка	Підпис
1	2	3	4

Підпис практиканта _____

Підпис керівника практики _____

Додаток 5

Національний університет водного господарства та
природокористування
ННІЕМ

Кафедра філософії та культурології

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики студента (ки) денної
(заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

курсу _____ спеціальності «Культурологія» ОПП «Креативна
та цифрова культура»

У період з _____ 202 р. по _____ 202 р. я проходив (ла)
педагогічну практику

(інститут, вищий навчальний заклад)

Керівник _____
(посада, науковим ступінь, учене звання, прізвище, ім'я по батькові)

За період практики я виконував(ла) такі види робіт:

№ п/п	Захід	Вид роботи	Місце проведення (інститут, група)	Дата	Відмітка про виконання
1. 1.	Організаційні збори	Обговорення форм організації практики, ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо проведення практики			
2.	Організаційні збори				
3.	Методична робота				
4.	Виховна робота				
5.	Навчально-методична робота				

6.	Засідання кафедри філософії				
----	-----------------------------------	--	--	--	--

Рекомендації щодо якісного поліпшення організації та проведення педагогічної (асистентської) практики студентів:

1. Позитивні моменти, елементи організації та змісту практики.
2. Негативні моменти, недоліки щодо організації й змісту практики.
3. Побажання студента-практиканта щодо поліпшення практики.

Дата

Підпис студента-практиканта _____

Підпис керівника практики _____

Затверджено

на засіданні кафедри філософії та культурології
практики _____

Оцінка

Протокол № ___ від _____